

sætte begrænsninger i de rettigheder, som tilkommer ophavsmanden til en database, når der udelukkende er tale om anvendelse med henblik på illustration ved undervisning eller med henblik på forskning, såfremt kilden angives, og i det omfang, som det ikke-kommercielle formål berettiger.

Efter den gældende lovs § 21, stk. 1, nr. 2, kan udgivne værker bortset fra sceneværker og filmværker lovligt fremføres offentligt, når det sker til brug ved undervisning. Bestemmelsen, som er en undtagelse fra eneretten til offentlig fremførelse, gælder for al undervisning, uanset om den er kommerciel eller ej.

Værksfremførelser, der sker i forbindelse med undervisning i enkelte skoleklasser og lign., vil ofte ikke være offentlige på grund af den personlige tilknytning, der er mellem læreren og de enkelte elever. Den særlige undtagelse i § 21, stk. 1, nr. 2, har derfor kun betydning for undervisning, der sker for en bredere ubestemt kreds af personer, fx offentlig forelæsnings eller fjernundervisning via telenettet.

Begrebet »undervisning« skal i øvrigt forstås på samme måde, som udtrykket er anvendt i lovens § 13. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Som nævnt er det efter direktivet ikke tilladt at foretage offentlig fremførelse af databaser til brug ved undervisning, når det sker i erhvervsøjemed.

På denne baggrund foreslås det, at det i § 21, stk. 2, præciseres, at bestemmelsen i § 21, stk. 1, nr. 2, om offentlig fremførelse af værker ved undervisning, ikke skal finde anvendelse ved fremførelse af databaser i undervisningsvirksomhed, som sker i erhvervsøjemed.

Forslaget indebærer, at offentlig fremførelse af databaser, som sker i erhvervsøjemed i forbindelse med undervisning, ikke kan finde sted uden samtykke fra skaberen af den pågældende database. Bestemmelsen gælder, uanset i hvilken form databasen fremtræder, og uanset på hvilken måde fremførelsen sker. Eksempelvis vil fremførelse af et multimedieværk på en skærm for en større forsamling være omfattet af den foreslåede begrænsning i stk. 2.

Begrænsningen gælder for fremførelse af databaser, der sker i erhvervsøjemed. Udtrykket »erhvervsøjemed« skal forstås bredt og dækker både direkte og indirekte erhvervsøjemed, herunder fx fremførelse af en database i forbindelse med undervisning og videoreddannelse af de ansatte i en virksomhed. Det samme gælder for fjernundervisning, der fx sker via internettet, hvor der skal betales vederlag for undervisningen.

Begrænsningen vedrører kun fremførelse af en database som sådan, ikke de i basen indeholdte værker. Disse kan frit fremføres offentligt til brug ved under-

visning, hvad enten undervisningen sker i erhvervsøjemed eller ikke. Dette følger af, at den ophavsretlige beskyttelse af databaser efter direktivet alene omfatter basens struktur og den særlige udvælgelsesmetode, som indholdet er ordnet efter.

Forslaget har fået en blandet modtagelse. Samrådet for Ophavsret har taget afstand fra forslaget og finder, at fremførelse af værker i databaser bør være undtaget i § 21, stk. 1, nr. 2, på helt tilsvarende vis som fremførelse i radio eller fjernsyn. Herudover har en række høringsinstanser, bl.a. Undervisningsministeriet og UBVA, udtrykt usikkerhed med hensyn til forståelsen af begreberne »offentlig fremførelse« og »erhvervsøjemed«.

Kulturministeriet skal hertil bemærke, at forslaget under nr. 4 udelukkende har til formål at gennemføre sådanne ændringer i § 21, som er nødvendiggjort af databasedirektivets art. 6, stk. 2, litra b. Bortset herfra er forslaget både med hensyn til indhold og anvendte begreber identisk med § 21, således som denne bestemmelse blev formuleret ved den generelle lovrevision i 1995.

Til nr. 5

Forslaget har til formål at lette mulighederne for rettighedsklarering i forbindelse med gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger.

Efter den gældende lovs § 23, stk. 1, må offentliggjorte kunstværker og værker af beskrivende art gives i kritiske eller videnskabelige fremstillinger i tilslutning til teksten, når det sker i overensstemmelse med god skik og i det omfang, som betinges af formålet.

Bestemmelsen fik sin nuværende udformning ved ophavsretsloven af 1995. Før 1995 kunne kunstværker frit gengives i alment oplysende fremstillinger, dog således at ophavsmanden havde krav på vederlag, hvis to eller flere kunstværker af den samme person blev gengivet i fremstillingen.

Som led i en generel målsætning om styrkelse af billedkunstnernes retsstilling udgik bestemmelsen om gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger ved den generelle lovrevision i 1995. Det betyder, at der for gengivelse af kunstværker i andet end kritiske eller videnskabelige fremstillinger gælder en ubegrænset eneret, dvs. at der skal indhentes samtykke fra ophavsmanden hver gang et af den pågældendes kunstværker ønskes inkluderet i fx et leksikon, en håndbog el.lign., herunder elektroniske udgaver af sådanne fremstillinger.

Copy-Dan, Billedkunst, har oplyst, at erfaringerne med eneretsordningen siden 1995 overvejende har været positive. 600 danske billedkunstnere har indtil nu tilmeldt sig Copy-Dan-ordningen, og i kraft af